

Sygn. akt II Ca 291/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Sylwia Kornatowicz
Sędziowie:	SO Sabina Ziser (sprawozdawca) SR del. Adam Mika
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2013 roku w Legnicy

na rozprawie sprawy

z wniosku M. S.

przy udziale uczestnika postępowania (...) Spółka Akcyjna w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Legnicy

z dnia 28 lutego 2013 roku

sygn. akt I Ns 594/11

postanawia:

I. oddalić apelację;

II. zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 291/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Legnicy postanowieniem z dnia 28 lutego 2013r. ustanowił na nieruchomości wnioskodawczyni M. S. położonej w M., Gmina P., stanowiącej działki gruntu nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Legnicy prowadzi księgę wieczystą kw nr (...), na rzecz uczestnika postępowania (...) S.A. w K., służebność przesyłu polegającą na prawie korzystania przez uczestnika z nieruchomości w części odpowiadającej obszarowi o powierzchni 1446m²

zaznaczonemu liniami koloru zielonego na mapie znajdującej się w aktach sprawy na k-343, stanowiącej załącznik do opinii uzupełniającej biegłej z zakresu geodezji B. S. z dnia 03 grudnia 2012r., stanowiącej integralną część postanowienia, w celu wykonywania konserwacji, remontów i modernizacji urządzeń przesyłowych wraz z prawem wejścia i wjazdu. Tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności Sąd pierwszej instancji zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 17.800,00 zł. Sąd zniósł wzajemnie między stronami koszty zastępstwa prawnego.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że w zakresie określenia pasa służebności przesyłu na terenie działki wnioskodawców oparł się na ustaleniach opinii biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki R. G., który przyjął, że granice tego pasa znajdują się w odległości 7,43 m w obie strony od osi linii energetycznej. Obszar ten uwzględnia charakter urządzeń przesyłowych zlokalizowanych na terenie nieruchomości a także charakter i przeznaczenie nieruchomości jako działki zabudowanej domem jednorodzinnym. Do typowych czynności wykonawczych w pasie dla służebności przesyłu jest wycinka zadrzewienia, usuwanie ewentualnych awarii co będzie wymagało użycia takiego samego sprzętu jaki jest konieczny przy budowie linii, jak np. dźwig posiadający rozstaw ok. 4,5 m, samochód skrzyniowy ciągnący dźwignicę o wymiarach 2,5 na 3m a ponadto sprzęt taki ma określone pole manewru. Sąd nie podzielił stanowiska uczestnika, że wystarczający do prawidłowego korzystania z urządzeń przesyłowych jest pas znajdujący się bezpośrednio pod przewodami linii albowiem tak wąski pas mógłby narażać problemy związane z dostępnością do poszczególnych linii urządzenia przesyłowego. Wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu ustalona została w oparciu o opinię sądową biegłego J. S.. W ocenie Sądu opinia ta uwzględnia wszystkie kryteria wpływające na wysokość wynagrodzenia. Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał art. 305² par. 2 kc. O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 520 par. 2 kpc.

Z rozstrzygnięciem powyższym nie zgodził się uczestnik wnosząc apelację, w której zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 305² par. 2 kc w zw. z art. 305¹ kc poprzez nieprawidłowe ustalenie pasa służebności przesyłu na nieruchomości obejmującej działki nr (...), w związku z usytuowanymi na niej urządzeniami energetycznymi, a w konsekwencji zasądzenie na rzecz wnioskodawcy wygórowanego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności,
- naruszenie prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 288 kc w zw. z art. 305⁴ kc poprzez ustanowienie służebności w zakresie szerszym niż niezbędny do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń elektroenergetycznych a tym samym z pominięciem zasady wykonywania służebności przesyłu przy jak najmniejszym utrudnieniu wnioskodawcy korzystania z jego nieruchomości,
- naruszenie art. 217 kpc i 232 kpc polegające na nie wyjaśnieniu wszystkich okoliczności faktycznych dotyczących typowych czynności eksploatacyjnych związanych z utrzymaniem linii w należytym stanie, jakie wykonuje uczestnik,
- sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez uznanie, że szerokość pasa służebności 14,86 m jest uzasadniona realizacją typowych czynności wykonawczych gdy tymczasem czynności związane z utrzymaniem sieci wymagają pasa o szerokości 3,66 m, z ewentualnymi drogami dojazdowymi o szerokości 2,5 m,
- naruszenie art. 233 par. 1 kpc poprzez błędną ocenę zebranego materiału dowodowego i dokonanie na tej podstawie niewłaściwych ustaleń.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący domagał się zmiany postanowienia w punkcie I poprzez ustanowienie na rzecz uczestnika, na nieruchomości wnioskodawcy, służebności przesyłu polegającej na prawie korzystania z nieruchomości w części odpowiadającej obszarowi ustalonemu przez biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki celem usunięcia awarii, konserwacji, remontów, modernizacji wraz z prawem wejścia i wjazdu. W punkcie II postanowienia wniósł o zmianę poprzez zasądzenie jednorazowego wynagrodzenia w kwocie ustalonej przez biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości. Uczestnik domagał się z również zasądzenia na jego rzecz

kosztów postępowania. Jako żądanie ewentualne złożył wniosek o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W postępowaniu apelacyjnym Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo, że zapis par. 186 pkt. 8 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego Uchwałą nr XII/54/2003 Rady Miasta i Gminy P. z dnia 27.11.2003r. stanowiący, że dla istniejących i projektowanych linii napowietrznych 15 kV na podstawie przepisów szczególnych ustanawia się obszary ograniczonego użytkowania o szerokości 16 m, po 8m od osi linii w obu kierunkach, dotyczy całego obszaru objętego planem. Wprowadzenie takiego zapisu było wynikiem otrzymanego przez Gminę P. wniosku Zakładu (...) S.A. w L. z dnia 11.06.2002r. (dowód: pismo Urzędu Miasta i Gminy P. z dnia 22.07.2013r. wraz z załącznikami).

Sąd Okręgowy na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w obu instancjach zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w pisemnych motywach postanowienia w sposób wyczerpujący i zrozumiały przedstawił wszystkie okoliczności, które złożyły się na ocenę Sądu, która z pewnością nie narusza zasad sędziowskiej oceny materiału dowodowego, a to powoduje ocenę zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc za chybioną. Żaden z przepisów powołanych w apelacji nie został naruszony przez Sąd pierwszej instancji. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego i poprawnie zastosował przepisy prawa materialnego, tj. kodeksu cywilnego regulujące instytucję służebności przesyłu nie dopuszczając się w tym zakresie wskazanych w apelacji naruszeń.

Nie trafny jest w ocenie Sądu Okręgowego zarzut nieprawidłowego ustalenia strefy służebności przesyłu, która zdaniem uczestnika powinna być wyznaczona przez rzut poziomy skrajnych przewodów na powierzchnię ziemi i w tym zakresie skarżący powoływał się na wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2011r., sygn. akt I A Ca 590/11. Tymczasem wyrok ten nie dotyczył ustanowienia służebności przesyłu i wynagrodzenia z tym związanego lecz wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości w zakresie niezbędnym do korzystania z napowietrznej linii energetycznej. Inna była zatem podstawa prawna dochodzonego roszczenia i inne przesłanki, od których uzależniona jest wysokość tego wynagrodzenia. Wynagrodzenie za korzystanie z cudzej nieruchomości, z uwagi na zamknięty przedział czasowy i faktyczny sposób korzystania z cudzego gruntu, jeśli ograniczał się do pasa gruntu o szerokości wyznaczonej przez rzut skrajnych przewodów linii na powierzchnię ziemi, musi odpowiadać wynagrodzeniu za korzystanie z pasa gruntu o tak wyznaczonej szerokości. Zupełnie inaczej przedstawia się sprawa, w której wyznaczyć należy pas gruntu dla ustanowienia służebności przesyłu: pas ten musi bowiem uwzględniać wszelkie zdarzenia faktyczne, które mogą nastąpić w przyszłości, nawet w bardzo odległej, w tym potrzebę remontów, modernizacji i konserwacji sieci, jak i ewentualną zabudowę działki. Z tych też względów stanowisko Sądu Apelacyjnego wyrażone w powołanym wyżej wyroku nie może znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie.

Pas służebności przesyłu to obszar ujemnego oddziaływania na zakres prawa własności do nieruchomości urządzeń czyli ograniczenie w korzystaniu z tego pasa. Właściciel nie może wykorzystać tego terenu na wybudowanie budynku, posadzenie urządzeń, posadzenie drzew czy też innych nasadzeń, które uniemożliwiłyby wjazd na działkę celem usunięcia awarii czy też przeprowadzenia prac konserwacyjnych. Ponadto istniejąca na nieruchomości linia średniego napięcia znacząco obniża walory estetyczne i funkcjonalne tej nieruchomości. Z opinii biegłego sądowego R. G., jak również z wiadomości posiadanych przez Sąd z urzędu z innych spraw tego rodzaju wynika, że sprzęt służący do usunięcia awarii ma szerokość większą niż 3,66 m dlatego też nie jest to szerokość wystarczająca do zapewnienia prawidłowego wykonywania służebności przez przedsiębiorstwo przesyłowe. Sąd Okręgowy akceptuje ustalenia i wnioski zawarte przez biegłego G. ponieważ w opinii przedstawił on stosowne wyliczenia przy uwzględnieniu ewentualnych prac jakie mogą być wykonywane przez uczestnika postępowania i zwianych z tym urządzeń i pojazdów dla wjazdu, których musi być przeznaczony określony pas gruntu. Opinia ta jest - w ocenie Sądu Okręgowego - przekonująca, jej autorem jest osoba o dużym doświadczeniu w dziedzinie elektroenergetyki, która zatrudniona jest

od wielu lat w przedsiębiorstwie energetycznym, co potwierdza doświadczenie tego biegłego. Z tych względów nie można zgodzić się z zarzutami uczestnika do opinii biegłego, a kolejny wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, Sąd Okręgowy uznał za zbędny i zmierzający do niepotrzebnego przedłużania postępowania. Kolejny dowód z opinii biegłego elektroenergetyka miałby zostać dopuszczony wyłącznie dlatego, że uczestnik nie zgadza się z wnioskami zawartymi w opinii R. G., a przecież okoliczności, które biegły ustalał wymagają wiadomości specjalnych, które biegły G. posiada, a których uczestnik nie podważył, zaś złożenie kolejnego wniosku dowodowego jest tylko dążeniem uczestnika do uzyskania opinii zgodnej z jego wolą.

Prawidłowość twierdzeń biegłego potwierdzają również dowody z dokumentów, które zostały przeprowadzone w postępowaniu apelacyjnym. Wprawdzie Sąd Rejonowy powołał się na obszar ograniczonego użytkowania wynikający z zapisów planu zagospodarowania przestrzennego dla przedmiotowych działek i powołał się na fakt, że Zakład (...) sam wnioskował do Gminy o stanowanie tego obszaru lecz wskazał, że dotyczyło to Gminy M. nie zaś Gminy M., na terenie której położone są nieruchomości wnioskodawcy. Dlatego też Sąd Okręgowy zwrócił się do Gminy P. o udzielenie stosownych informacji w tym zakresie. Wynika z nich, że wprowadzenie do par. 186 planu zapisu, że dla istniejących i projektowanych linii napowietrznych 15 kV na podstawie przepisów szczególnych ustanawia się obszary ograniczonego użytkowania o szerokości 16 m, po 8m od osi linii w obu kierunkach, było wynikiem otrzymanego przez Gminę P. wniosku Zakładu (...) S.A. w L. z dnia 11.06.2002r. Skoro w ocenie uczestnika ustanowienie służebności w zakresie po 7,43 m od osi linii jest zawyżone i niczym nie uzasadnione, to dlaczego zabiegał o ustalenie podobnej strefy w planie zagospodarowania przestrzennego tego terenu. W ten sposób na skutek jego działań doszło do ograniczenia podstawowego prawa wnioskodawcy - prawa własności, albowiem pomimo przeznaczenia działki w planie pod zabudowę mieszkaniową prawo to nie może być w pełen sposób zrealizowane. Skoro taka szeroka strefa nie była uczestnikowi potrzebna do prawidłowej eksploatacji sieci to mógł domagać się ustanowienia w planie mniejszej strefy ograniczonego użytkowania a jeżeli to na jej wyraźne żądanie taka strefa została ustalona to winna ona ponosić skutki swoich działań.

Reasumując pas służebności przyjęty przez Sąd Rejonowy uwzględnia ustalenia wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego obejmujące konieczność zachowania obszarów ograniczonego użytkowania co było zgodne żądaniami uczestnika zgłaszanymi podczas sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego. W ocenie Sądu Okręgowego taka strefa umożliwi uczestnikowi dokonywanie ewentualnych napraw, wymianę słupa czy też usuwanie awarii nawet przy użyciu ciężkiego sprzętu. Taki zakres służebności przesyłu zaproponował w opinii biegły sądowy z zakresu elektroenergetyki. W tych okolicznościach brak było podstaw do zmiany postanowienia w tym zakresie.

Wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu w niniejszej sprawie ustalone zostało z uwzględnieniem prawidłowej powierzchni strefy odpowiadającej służebności przesyłu, dlatego też brak było podstaw prawnych do ponownego ustalenia tego wynagrodzenia. Zdaniem Sądu Okręgowego obliczenia przedstawione przez biegłego sądowego J. S. uwzględniają wszystkie okoliczności wpływające na wysokość tego wynagrodzenia, co powoduje prawidłowość oceny Sądu pierwszej instancji o rzetelności i fachowości opinii a w konsekwencji uzasadniało zasądzenie wynagrodzenia w oparciu o wyliczenia tego biegłego.

Z przedstawionych względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 par. 2 kpc, oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 520 par. 1 kpc.